

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny - Odwoławczy w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Joanna Machoń
Protokolant:	sekr. sądowy Agnieszka Gromek

po rozpoznaniu w dniu 3 czerwca 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa E. M., J. M., O. M., A. M. (1), P. O., G. O., A. O., M. K. (1), P. W., J. W., K. W. (1), B. W., I. L., R. L., R. S., A. W. (1), S. O., R. O., D. K. (1), O. K., G. K., M. O. (1), E. O., J. Ś., M. Ś., P. Ś., A. R. (1), A. R. (2), J. R., T. R., T. C., P. C., E. C., M. C., B. F., R. F., M. L., O. L., A. T., S. T., J. T., A. Ż. (1), M. Ż. (1), A. Ż. (2), M. Ż. (2), S. W., L. O., H. O., M. O. (2), A. G., R. G., M. T. (1), M. T. (2), K. T., S. M. (1), I. M. (1), J. P. (1), L. P., E. B., F. B., A. B. (1), K. B., A. B. (2), H. B., M. B., D. S., O. S., K. S., M. K. (2), K. K. (1), J. K. (1), W. K., D. M., I. M. (2), M. M. (1), M. K. (3), N. K., T. K., K. K. (2), D. T., O. T., J. F., J. P. (2), A. P., K. P., E. P., M. G. (1), M. G. (2), M. G. (3), B. G., I. G., D. W., U. W., A. W. (2), K. W. (2), I. W., D. L., M. M. (2), M. M. (3), A. M. (2), S. M. (2), J. K. (2), K. K. (3) i D. K. (2)

przeciwko (...) sp. z o.o. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w W.

z dnia 17 lipca 2015 r., sygn. akt II C 600/15

1. oddala apelację;

2. zasądza od (...) sp. z o.o. w W. na rzecz E. M., J. M., O. M., A. M. (1), P. O., G. O., A. O., M. K. (1), P. W., J. W., K. W. (1), B. W., I. L., R. L., R. S., A. W. (1), S. O., R. O., D. K. (1), O. K., G. K., M. O. (1), E. O., J. Ś., M. Ś., P. Ś., A. R. (1), A. R. (2), J. R., T. R., T. C., P. C., E. C., M. C., B. F., R. F., M. L., O. L., A. T., S. T., J. T., A. Ż. (1), M. Ż. (1), A. Ż. (2), M. Ż. (2), S. W., L. O., H. O., M. O. (2), A. G., R. G., M. T. (1), M. T. (2), K. T., S. M. (1), I. M. (1), J. P. (1), L. P., E. B., F. B., A. B. (1), K. B., A. B. (2), H. B., M. B., D. S., O. S., K. S., M. K. (2), K. K. (1), J. K. (1), W. K., D. M., I. M. (2), M. M. (1), M. K. (3), N. K., T. K., K. K. (2), D. T., O. T., J. F., J. P. (2), A. P., K. P., E. P., M. G. (1), M. G. (2), M. G. (3), B. G., I. G., D. W., U. W., A. W. (2), K. W. (2), I. W., D. L., M. M. (2), M. M. (3), A. M. (2), S. M. (2), J. K. (2), K. K. (3) i D. K. (2) kwoty po 300 (trzysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

SSO Joanna Machoń

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 lipca 2015 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w W. uwzględnił powództwo wszystkich powodów przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. oraz zasądził od pozwanej na rzecz powodów zwrot kosztów postępowania sądowego.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana, zaskarżając go w całości i zarzucając:

- 1) naruszenie prawa materialnego w postaci art. 3 ust. 2 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów („Rozporządzenie”) poprzez jego niezastosowanie;
- 2) naruszenie prawa materialnego i procesowego, w tym art. 6 kc i 232 kpc poprzez ich błędne zastosowanie;
- 3) naruszenie prawa procesowego, w tym art. 207 § 6 kpc poprzez ich niezastosowanie;
- 4) naruszenie prawa materialnego w postaci art. 5.3 Rozporządzenia poprzez jego niewłaściwą wykładnię i błędne zastosowanie;
- 5) naruszenie prawa procesowego, w tym art. 278, 505⁷ kpc poprzez ich błędne zastosowanie;
- 6) naruszenie prawa procesowego, w tym art. 227, 233 kpc poprzez nierozważenie całości oraz błędną ocenę materiału dowodowego, które miało wpływ na wynik sprawy;
- 7) naruszenie prawa materialnego w postaci art. 481 kc w zw. z art. 359 § 1 kc poprzez ich błędne zastosowanie;
- 8) naruszenie art. 481 kc w zw. z art. 363 kc w zw. z art. 359 § 1 kc w zw. z art. 7 Rozporządzenia poprzez zasądzenie roszczeń odsetkowych od roszczenia odszkodowawczego od daty wskazanej w wezwaniu do zapłaty, w sytuacji gdy jest to dopuszczalne jedynie od daty wyrokowania;
- 9) naruszenie art. 102, 109 § 2 kpc, w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb., Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu poprzez przyznanie wynagrodzenia adwokackiego w wysokości nieadekwatnej do nakładu pracy pełnomocnika Powodów.

Jednocześnie, na podst. art. 380 kpc apelujący zaskarżył postanowienie Sądu z dnia 3 lipca 2015 r. w zakresie w jakim Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu lotnictwa, zarzucając mu naruszenie art. 278 i 505⁷ kpc, mające istotny wpływ na wynik sprawy, a także w zakresie w jakim dopuszczone zostały dowody z dokumentów złożone przez Pełnomocnika Powodów po wniesieniu Pozwów zarzucając naruszenie art. 207 § 6 kpc.

W oparciu o powyższe zarzuty apelujący wniosł o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa co do wszystkich Powodów, a w przypadku nie uwzględnienia niniejszego wniosku ewentualnie wnosząc o:
 - a. zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 72, 73, 75, 77, 81, 83, 85, 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99, 101, 103 poprzez zasądzenie odsetek co do roszczeń wszystkich Powodów od daty wyrokowania tj. 17 lipca 2015 r. do dnia zapłaty;
 - b. zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100, 102 i 104 poprzez zasądzenie od Pozwanej na rzecz każdego z Powodów po kwocie 82 (osiemdziesiąt dwa) złote tytułem kosztów

procesu, w tym po kwocie 35 (trzydzieści pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i oddalenie żądań Powodów o zasądzenie kosztów procesu w pozostałym zakresie;

2) ewentualnie, w razie uwzględnienia zarzutów 4-6 apelacji, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania z wyłączeniem przepisów o postępowaniu uproszczonym;

3) rozpoznanie przedmiotowej apelacji na rozprawie (art. 505¹⁰ § 2 kpc).

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje.

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w pełni podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy oraz dokonaną na ich podstawie ocenę prawną i przyjmuje za własne, nie znajdując podstaw do uwzględnienia postawionych w apelacji zarzutów.

Ustalenia, stanowiące podstawę rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego, jako nie budzące wątpliwości i zastrzeżeń, wszechstronne i wyczerpujące, Sąd drugiej instancji przyjął jako podstawę własnego rozstrzygnięcia, nie dostrzegając jednocześnie potrzeby ich uzupełnienia.

Przechodząc do oceny zasadności roszczeń powodów Sąd Okręgowy uznał, że zasługuje ono na uwzględnienie. Pozwany przyznał bowiem, że w dniu 26 czerwca 2014 r. lot o numerze (...) na trasie W. - H. opóźnił się o 15 godzin. Tym samym powodom należało się odszkodowanie w wysokości po 400 euro ustalone na podstawie art. 7 ust. 1 lit. b w zw. z art. 5 ust. 1 lit. c w/w rozporządzenia.

Wbrew twierdzeniom apelującego należało przyjąć, iż wszyscy powodowie wykazali, że posiadają legitymację czynną do wystąpienia z powództwem – co zostało szczegółowo omówione przez Sąd Rejonowy w treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Należy zatem podkreślić, iż powodowie przedstawili potwierdzone rezerwacje na lot. Nie można także pomijać, iż stanowisko pozwanego w tym przedmiocie nie sprowadzało się do zakwestionowania, iż grupa 36 powodów nie stawiała się do odprawy, lecz że grupa ta nie wykazała tego faktu. Jednocześnie pozwany podnosił, iż nie dysponuje dokumentacją stanowiącą podstawę do zweryfikowania tej okoliczności. Zdaniem Sądu Okręgowego tak postawiony zarzut należało uznać za nieskuteczny. Sąd Okręgowy podziela pogląd Sądu meriti, iż do pozwanego przewoźnika lotniczego należy stosować podwyższony miernik staranności, w szczególności, iż w niniejszym postępowaniu występuje w konfrontacji z konsumentami. W takim przypadku skoro przewoźnik podnosi, iż nie posiada dokumentacji, czy też innych dowodów zawierających dane osobowe pasażerów skarżonego lotu powinien liczyć się z konsekwencjami jakie może wywołać brak dowodów dla wykazania podnoszonych twierdzeń. Sąd Okręgowy akceptuje także pogląd wielokrotnie wyrażany w orzecznictwie, w tym m. in. w sprawie V Ca 2818/15 Sądu Okręgowego w Warszawie, wedle którego powodowie nie byli zobowiązani do wykazywania legitymacji czynnej za pomocą karty wejścia na pokład. Jak stwierdził Sąd Okręgowy w przytoczonym orzeczeniu dla wykazania roszczenia o odszkodowanie wystarczające jest, stosownie do treści art. 3 ust. 2 w/w rozporządzenia, jedynie posiadanie rezerwacji i stawienie się na odprawę. Wykazanie stawienia się na odprawę można natomiast ograniczyć do złożenia samego oświadczenia. Powyższe stanowisko znajduje zastosowanie w realiach niniejszej sprawy, albowiem twierdzenia powodów co do stawienia się na odprawę pozostają w związku z innymi dowodami zgromadzonymi w toku procesu. Sąd Okręgowy dodatkowo podkreśla, że z dokumentów dołączonych do pozwu ustalić można jaka była łączna liczba miejsc w samolocie i jaka była ilość zajętych miejsc. Dowodów tych pozwany nie tylko nie kwestionował, lecz także powoływał się na nie w dalszym toku postępowania, należało zatem przyjąć, iż okolicznościom tym nie zaprzecza, to zaś w konsekwencji prowadzi do wniosku, iż zawarte w apelacji żądanie oddalenia powództwa wobec 36 powodów nie jest uprawnione, nie znajduje bowiem oparcia w okolicznościach niniejszej sprawy.

Wbrew twierdzeniom apelującego dokonując oceny dowodów Sąd Rejonowy nie naruszył art. 207 § 6 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, nie może bowiem budzić wątpliwości, iż dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów (rezerwacje i karty pokładowe) dołączonych do pisma powodów z dnia 23 czerwca 2015 r. (k.108-170) nie spowodowało zwłoki w rozpoznaniu sprawy, albowiem na dalszym etapie postępowania Sąd meriti dopuścił jeszcze dowód z zeznań świadka,

który wnioskowany był przez pozwanego i dopiero po przeprowadzeniu tego dowodu podjął decyzję o zamknięciu rozprawy.

W tym świetle nie zasługiwał na uwzględnienie także zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Zgodnie z treścią tego przepisu sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. W orzecznictwie podkreśla się, że zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może być uwzględniony jedynie w przypadku wykazania jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając, a także w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r. II CKN 817/00, nie publ., LEX nr 56906). Natomiast nie czyni zarzutu tego skutecznym przedstawienie przez skarżącego własnej wizji stanu faktycznego w sprawie, opartej na dokonanej przez siebie odmiennej ocenie dowodów, a nawet możliwość w równym stopniu wyciągnięcia na podstawie tego samego materiału dowodowego odmiennych wniosków (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2002 r., IV CKN 970/00).

Sąd Okręgowy podziela przedstawione powyżej poglądy stanowiące ugruntowany dorobek judykatury. Konfrontując ich treść ze stanowiskiem pozwanego należało uznać, że zarzuty stawiane zaskarżonemu rozstrzygnięciu nie mogą być uznane za zasadne, albowiem pozwany nie wykazał, aby Sąd Rejonowy przekroczył wyznaczone w art. 233 § 1 k.p.c. ramy swobodnej oceny dowodów.

W ocenie Sądu Okręgowego pozwany nie wykazał, że zachodzą przesłanki z art. 5 ust. 3 Rozporządzenia nr 261/2004 przewidujące zwolnienie przewoźnika z obowiązku wypłaty rekompensaty, jeżeli dowiedzie, że odwołanie lotu zostało spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć, pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków.

Zauważyć należy, że Sąd Rejonowy w celu ustalenia charakteru usterki, jej wpływu na przebieg lotu i działań zmierzających do jej usunięcia przesłuchał świadka (pracownika pozwanego), którego zeznania uznał za wiarygodne. Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu Rejonowego, że usterka polegająca na wycieku z okolic połączeń chłodnicy olejowo – powietrznej, będąc efektem normalnej eksploatacji i zużycia tego elementu a następnie konieczność wymiany chłodnicy nie stanowi żadnych nadzwyczajnych okoliczności, które zwalniałyby pozwanego z odpowiedzialności odszkodowawczej. Jednocześnie Sąd Okręgowy zauważa, że strony nie kwestionowały tego, że usterka miała charakter nagły, bezpośrednio zagrażała bezpieczeństwu lotu, że została wykryta i zdiagnozowana podczas kontroli tuż przed lotem ale również, że była związana z normalną eksploatacją i zużyciem urządzeń. W tym świetle prawidłowo Sąd Rejonowy skonstatował, iż rozwiązywanie problemów technicznych jest immanentnym elementem wykonywania działalności przez przewoźnika lotniczego. Z doświadczenia życiowego wiadomym jest, że na skutek eksploatacji urządzeń ulegają one zużyciu i wymagają naprawy bądź wymiany. Konieczność naprawy zużytych części należy zaliczyć do okoliczności przewidywalnych dla podmiotu profesjonalnie trudniącego się przewozem, dlatego też to rolą pozwanego w niniejszym procesie, zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodu, było udowodnienie, iż na rozwiązanie technicznego i przewidywalnego problemu był przygotowany i podjął wszelkie racjonalne środki w celu uniknięcia opóźnienia.

Przebieg niniejszego postępowania wykazał, iż pozwany przewoźnik nie posiadał rozwiązań systemowych (niekwestionowane), reguł postępowania wdrażanych w bezpośredniej reakcji na usterki techniczne, nie był zatem przygotowany do skutecznego rozwiązania problemu jakim była sytuacja awaryjna w dniu 26 czerwca 2014 r. Awarie techniczne, wzmożenie ruchu lotniczego w środku sezonu urlopowego i niemożność szybkiego pozyskania samolotu zastępczego poza własną flotą wpisują się okoliczności przewidywalne dla przewoźnika lotniczego i jako takie nie spełniają kryterium nadzwyczajnych okoliczności.

Sąd Okręgowy nie tracił także z pola widzenia, iż w motywie 14 rozporządzenia nr 261/04 ustawodawca wspólnotowy wskazał przykładowo zdarzenia, które mogą spowodować „nadzwyczajne okoliczności”, o których mowa w art. 5 ust. 3. Jak zaś wyjaśnił Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku w sprawie C-549/07, "(...) woła ustawodawcy wspólnotowego nie było uznanie samych tych zdarzeń, których wykaz jest zresztą jedynie przykładowy, za nadzwyczajne okoliczności, lecz stwierdzenie, że mogą one takie okoliczności spowodować. (...) Mimo, że ustawodawca wspólnotowy wymienił w tym wykazie "nieoczekiwane wady mogące wpłynąć na bezpieczeństwo lotu" i mimo, że problem techniczny statku powietrznego można zaliczyć do takich wad, okoliczności związane z takim zdarzeniem mogą zostać uznane za "nadzwyczajne" w rozumieniu art. 5 ust. 3 rozporządzenia nr 261/2004 tylko wówczas gdy odnoszą się do zdarzenia, które na wzór okoliczności wymienionych w motywie czternastym tego rozporządzenia, nie wpisuje się w ramy normalnego wykonywania działalności danego przewoźnika lotniczego i nie pozwala na skuteczne nad nim panowanie ze względu na jego charakter lub źródło. (...) problemy techniczne wykryte podczas przeglądu statków lotniczych lub z powodu braku takiego przeglądu nie mogą stanowić, jako takie, „nadzwyczajnych okoliczności”, o których mowa w art. 5 ust. 3 rozporządzenia nr 261/2004. Nie można jednakże wykluczyć, że problemy techniczne są następstwem tych nadzwyczajnych okoliczności, jeżeli ich źródło stanowią zdarzenia, które nie wpisują się w ramy normalnego wykonywania działalności danego przewoźnika lotniczego i nie pozwalają mu na skuteczne nad nimi panowanie. Taka sytuacja miałaby miejsce na przykład w przypadku ujawnienia przez konstruktora maszyn stanowiących flotę danego przewoźnika powietrznego lub przez właściwy organ, że maszyny te, będące już w użyciu, zawierają ukrytą wadę produkcyjną zagrażającą bezpieczeństwu lotów. Podobnie byłoby w odniesieniu do uszkodzeń statków powietrznych w wyniku aktów terroryzmu lub sabotażu. Do sądu krajowego należy, zatem sprawdzenie, czy problemy techniczne, na które powołuje się przewoźnik lotniczy będący stroną postępowania przed sądem krajowym, są następstwem zdarzeń, które nie wpisują się w ramy normalnego wykonywania działalności danego przewoźnika lotniczego i nie pozwalają mu na skuteczne nad nimi panowanie”.

Przekładając powyższe regulacje na grunt niniejszej sprawy nie sposób uznać, aby zaistniała którakolwiek z okoliczności egzoneracyjnych, wyłączająca odpowiedzialność odszkodowawczą apelującej. Pozwana nie wykazała bowiem, aby opóźnienie lotu było spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków, gdyż za takie nie może być uznane opóźnienie lotu o 15 godzin z uwagi na konieczność usunięcia usterki technicznej uszkodzonej chłodnicy, będącej w ustalonym stanie faktycznym usterką wpisującą się w ramy normalnego wykonywania działalności przewoźnika lotniczego. Na ocenę powyższego bez wpływu pozostaje fakt, iż jest to usterka rzadka.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie potwierdziły się także zarzuty naruszenia art. 278 k.p.c. w zw. z art. 505⁷ k.p.c., albowiem w okolicznościach niniejszej sprawy nie zaistniały podstawy do kontynuowania postępowania dowodowego i wywoływania dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu lotnictwa. Zważyć należy, iż stan faktyczny pomiędzy stronami był bezsporny a okoliczność, na którą miał zostać przeprowadzony dowód „nadzwyczajność usterki” jest kategorią oceną, pozostającą w kompetencji Sądu a nie biegłego. Jednocześnie Sąd Okręgowy zauważa, że strony nie kwestionowały de facto, że usterka miała charakter nagły, ale była również związana z normalną eksploatacją urządzeń i jej wystąpienie „samo przez się” nie może prowadzić do przyjęcia przesłanek zwalniających przewoźnika z odpowiedzialności.

W ocenie Sądu Okręgowego na uwzględnienie nie zasługiwał także zarzut braku odniesienia się przez Sąd Rejonowy do złożonej do akt decyzji Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego, wobec czego, zdaniem skarżącego, Sąd nie ocenił dowodów w sposób wszechstronny. Co do samej zasady rację można przyznać skarżącemu, iż Sąd meriti nie poświęcił temu dokumentowi wnikliwej uwagi, jednakże stanowczo stwierdzić należy, iż powyższe uchybienie nie miało wpływu na treść wydanego w sprawie rozstrzygnięcia.

Godzi się zatem podnieść, iż na mocy uchwały Sądu Najwyższego III CZP 113 /13 ostatecznie przesądzono, iż podstawowym prawem pasażerów jest dochodzenie roszczeń przed sądem powszechnym, a skarga do Prezesa (...) jest dodatkowym instrumentem prawnym. Jak stwierdził Sąd najwyższy, art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 261/2004

przewiduje, że pasażer „może” wnieść określoną w tym przepisie skargę, a zatem nie jest zobligowany do korzystania z niej w celu realizacji swoich roszczeń.

Ponadto Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wskazał, że skoro celem rozporządzenia nr 261/2004 jest podniesienie standardów ochrony przez wzmocnienie praw pasażerów, to założeniu takiemu odpowiada taka wykładnia jego postanowień, zgodnie z którą skarga określona w przepisie art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 261/2004 –nawet, jeśli miałyby w danym państwie pozwalać na bezpośrednią realizację roszczeń wynikających z rozporządzenia nr 261/2004 –to jednak nie może być uważa za wyłączny instrument służący tej realizacji. Wobec powyższego, pomimo przyznania w art. 205 a i 205b prawa lotniczego Prezesowi (...) kompetencji do orzekania o odszkodowaniu, o którym mowa w art. 7 rozporządzenia nr 261/2004 w następstwie wniesienia skargi określonej w art. 16 ust. 2 tego rozporządzenia, nie można przyjąć wyłączenia ani ograniczenia drogi sądowego dochodzenia tego roszczenia, a ze względu na fakultatywny charakter przedmiotowej skargi Sąd Najwyższy stwierdził, że w sprawie o odszkodowanie według art. 7 rozporządzenia nr 261/2004 zachodzi przemienność drogi postępowania przed sądem powszechnym lub przed Prezesem (...).

Wobec powyższego stanowiska wyrażonego w uchwale SN 113/13 stwierdzić należało, iż w ramach powierzonych kompetencji Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego nie jest władny do oceny czy przewoźnik lotniczy dołożył starań – ocenianych jako podjęcie wszelkich racjonalnych środków w celu uniknięcia opóźnienia. Sąd powszechny związany jest bowiem tylko ostateczną decyzją o charakterze konstytutywnym tj. ustalającym lub kształtującym stosunek prawny, którego nie może ustalić ani ukształtować sąd cywilny z uwagi na niedopuszczalność drogi sądowej w sprawach, w których właściwą formą działania jest decyzja administracyjna. A zatem, wobec przemienności drogi sądowej w przedmiotowej sprawie, w przypadku skierowania sporu na drogę procesu cywilnego to na sądzie powszechnym spoczywa obowiązek dokonania samodzielnej oceny czy wszelkie racjonalne środki zostały podjęte w związku z zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, a w konsekwencji, dokonanie oceny czy zaistniały przesłanki zwalniające pozwanego z odpowiedzialności. W realiach rozpoznawanej sprawy Sąd pierwszej instancji takiej oceny dokonał, a Sąd odwoławczy w pełni ją podziela.

Za chybione należało uznać zarzuty naruszenia art. 481 k.c. w zw. z art. 363 k.c. w zw. z art. 359 § 1 k.c. w zw. z art. 7 Rozporządzenia. Podstawę prawną rozstrzygnięcia o odsetkach stanowi art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Termin spełnienia świadczenia głównego określanymi jest zgodnie z art. 455 k.c. Dłużnik opóźnia się z wykonaniem zobowiązania, gdy nie spełnia świadczenia w terminie oznaczonym lub wynikającym z właściwości zobowiązania, a w przypadku gdy termin nie zostanie w taki sposób oznaczony, jeśli nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Świadczenie główne staje się więc wymagalne z chwilą upływu terminu lub niezwłocznie po wezwaniu ze strony wierzyciela.

Zgodnie z dyspozycją art. 5 ust. 3 oraz art. 7 Rozporządzenia 261/2004, obsługujący przewoźnik lotniczy jest zobowiązany do wypłacenia odszkodowania pasażerom, chyba że odwołanie lub opóźnienie lotu jest spowodowane zaistnieniem wyjątkowych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków. W dniu 26 czerwca 2014 r. doszło do opóźnienia lotu, za który pozwany ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą. Spełnienie świadczenia powinno nastąpić niezwłocznie po zaistnieniu zdarzenia, a zatem żądanie zasądzenia odsetek ustawowych od dnia 25 października 2014 r. było uzasadnione. Nie można także zgodzić się z pozwaną, że nie istnieją podstawy do żądania przez powoda odsetek. W obowiązującym porządku żaden przepis prawa nie pozbawia powodów uprawnienia do żądania odsetek od dochodzonego świadczenia pieniężnego, a milczenie prawodawcy europejskiego w tej kwestii nie oznacza wyłączenia skutków opóźnienia w realizacji świadczenia w stosunku do przewoźników lotniczych. Co więcej, pozbawienie pasażerów prawa żądania odsetek od świadczenia spełnionego w warunkach zwłoki byłoby sprzeczne z ratio legis wskazanego Rozporządzenia, gdyż pozwalałoby to przewoźnikowi na nieograniczone w czasie uchylanie się od obowiązku świadczenia bez żadnych negatywnych konsekwencji.

Brak jest również podstaw do kwestionowania przez pozwanego wysokości zasądzonych przez Sąd Rejonowy kosztów postępowania od pozwanej na rzecz każdego z powodów przed Sądem I instancji, w tym w szczególności wysokości wynagrodzenia pełnomocnika powodów. W niniejszym postępowaniu Sąd zastosował zasadę wyrażoną w art. 102 k.p.c. i w sposób maksymalny zmiarkował wysokość kosztów zastępstwa prawnego, należnych stronie wygrywającej proces, wobec czego zarzuty odnoszące się do tej części rozstrzygnięcia uznać należało za bezpodstawne.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania w instancji odwoławczej Sąd Okręgowy orzekł stosownie do zasady odpowiedzialności za wynik procesu, wyrażonej w art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 3 w związku z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu obciążając nimi pozwanego.